

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

III. ÚS 187/09-7

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí senátu 7. júla 2009 predbežne prerokoval sťažnosť Ing. J. N., Š., zastúpeného advokátom JUDr. V. K., M., vo veci namietaného porušenia jeho základného práva podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky a práva podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd postupom Okresného súdu Martin v konaní vedenom pod sp. zn. 12 T 99/2007 a takto

r o z h o d o l :

Sťažnosť Ing. J. N. o d m i e t a pre neprípustnosť.

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 23. apríla 2009 doručená sťažnosť Ing. J. N. (ďalej len „sťažovateľ“), ktorou namietal porušenie svojho základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a práva na prejednanie jeho záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných

slobôd (ďalej len „dohovor“) postupom Okresného súdu Martin (ďalej len „okresný súd“) v konaní vedenom pod sp. zn. 12 T 99/2007.

Z obsahu sťažnosti a k nej pripojených príloh vyplynulo, že na sťažovateľa bola podaná obžaloba v roku 2007 pre „prečin ublíženia na zdraví“ podľa § 158 Trestného zákona (ďalej len „Trestný zákon“).

Okresný súd od 7. marca 2008, keď sa uskutočnilo posledné hlavné pojednávanie, ktoré bolo odročené z dôvodu pribratia znalca do konania, je úplne nečinný.

Sťažovateľ preto podal prostredníctvom svojho právneho zástupcu na okresnom súde sťažnosť na zbytočné prietahy v elektronickej forme predsedníčke okresného súdu 1. apríla 2009, ktorej predchádzala „žiadosť o poskytnutie informácie o stave konania“, na ktoré dosiaľ nedostal žiadne odpovede.

Na základe uvedeného sa sťažovateľ domáha, aby ústavný súd rozhodol, že postupom okresného súdu v uvedenom konaní bolo porušené jeho základné právo na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a právo na prejednanie jeho záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru, prikázal okresnému súdu konať v jeho právnej veci bez zbytočných prietahov, priznal mu finančné zadosťučinenie v sume 2 000 € a úhradu trov konania.

II.

Ústavný súd rozhoduje podľa čl. 127 ods. 1 ústavy o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

Ústavný súd podľa § 25 ods. 1 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním

a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) každú sťažnosť predbežne prerokuje na neverejnom zasadnutí bez prítomnosti navrhovateľa. Pri predbežnom prerokovaní každého návrhu ústavný súd skúma, či dôvody uvedené v § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde nebránia jeho prijatiu na ďalšie konanie. Podľa tohto ustanovenia sťažnosti vo veciach, na prerokovanie ktorých ústavný súd nemá právomoc, sťažnosti, ktoré nemajú zákonom predpísané náležitosti, neprípustné sťažnosti alebo sťažnosti podané niekým zjavne neoprávneným, ako aj sťažnosti podané oneskorene môže ústavný súd odmietnuť uznesením bez ústneho pojednávania. Rovnako môže ústavný súd odmietnuť sťažnosť aj vtedy, ak je zjavne neopodstatnená.

Podľa § 53 ods. 1 zákona o ústavnom súde sťažnosť nie je prípustná, ak sťažovateľ nevyčerpal opravné prostriedky alebo iné právne prostriedky, ktoré mu zákon na ochranu jeho základných práv alebo slobôd účinne poskytuje a na ktorých použitie je sťažovateľ oprávnený podľa osobitných predpisov.

Podľa § 55 ods. 3 Trestného poriadku (zákona č. 301/2005 Z. z. v znení neskorších predpisov) ak je dôvodný predpoklad, že došlo k prieťahom v príprave prejednávania veci súdom, v určení termínu konania a rozhodnutia alebo k prieťahom vo vyhotovovaní súdneho rozhodnutia, ktorákoľvek zo strán môže podať prostredníctvom tohto súdu sťažnosť pre nečinnosť na nadriadený súd, aby určil primeranú lehotu na uskutočnenie namietaného úkonu; ak sa nepostupuje podľa odseku 4, súd musí bez meškania túto sťažnosť pre nečinnosť zaslať spolu so spisom a svojím stanoviskom a so stanoviskom predsedu súdu nadriadenému súdu.

Ak súd urobí úkony trestného konania uvedené v sťažnosti pre nečinnosť do pätnástich pracovných dní po jej doručení a informuje o tom sťažovateľa, hľadá sa na takúto sťažnosť pre nečinnosť ako na vzatú späť, ak tento sťažovateľ v priebehu piatich pracovných dní od doručenia oznámenia nevyhlási, že na svojej sťažnosti pre nečinnosť trvá. O tom ho treba poučiť (§ 55 ods. 4 Trestného poriadku).

O sťažnosti pre nečinnosť uvedenej v odseku 3 musí rozhodnúť senát nadriadeného súdu do piatich pracovných dní od prevzatia veci. Ak

a) zo strany súdu nedošlo k prieskumom, sťažnosť pre nečinnosť sa zamietne,

b) je sťažnosť pre nečinnosť opodstatnená, nadriadený súd určí primeranú lehotu na uskutočnenie namietaného úkonu (§ 55 ods. 5 Trestného poriadku).

Proti rozhodnutiu podľa odseku 5 sťažnosť nie je prípustná (§ 55 ods. 6 Trestného poriadku).

Ústavný súd so zreteľom na citované ustanovenie zákona o ústavnom súde a Trestného poriadku v danej veci skúmal, či sú splnené podmienky na konanie pred ním.

Ústavný súd zo sťažnosti a z jej príloh zistil, že právny zástupca sťažovateľ doručil 1. apríla 2009 predsedníčke okresného súdu sťažnosť na prieskumy v konaní, na ktorú mu údajne odpovedané nebolo, preto podal 23. apríla 2009 na ústavnom súde sťažnosť podľa čl. 127 ods. 1 ústavy.

V sťažnosti uviedol, že v jeho trestnej veci vedenej na okresnom súde bolo posledné pojednávanie uskutočnené 7. marca 2008, pričom bolo odročené s tým, že bude ustanovený znalec. Uznesenie o pribratí znalca mu však dosiaľ nebolo doručené. Sťažovateľ sa domnieva, že v konaní dochádza k zbytočným prieskumom, preto žiadal predsedníčku okresného súdu o vykonanie nápravy.

V nadväznosti na uvedené ústavný súd poukazuje na obsah sťažnosti, z ktorého nevyplýva, že by bol on sám, prípadne prostredníctvom svojho obhajcu vyvinul akúkoľvek aktivitu voči nadriadenému súdu, a to v tom smere, že by sa bol dožadoval vykonania nápravy daného stavu.

Podľa názoru ústavného súdu mal predovšetkým sťažovateľ v záujme aktívnej ochrany svojich práv povinnosť postupovať naznačeným spôsobom. V prípade takéhoto postupu mohli sťažovateľ i jeho obhajca (v rámci zákonom ustanovených práv a povinností)

okrem urgencie odpovede na ich sťažnosť žiadať o nápravu nadriadený súd, ale oni takto nepostupovali, resp. takáto skutočnosť zo sťažnosti nevyplýva.

Špecifickosť sťažnosti podľa čl. 127 ods. 1 ústavy spočíva okrem iného aj v tom, že k jej podaniu môže zásadne dôjsť až subsidiárne. Zmysel a účel zásady subsidiarity vyplýva aj z toho, že ochrana ústavnosti nie je a ani z povahy vecí nemôže byť iba úlohou ústavného súdu. Ústavný súd predstavuje v tejto súvislosti inštitucionálny mechanizmus, ktorý nastupuje až v prípade zlyhania všetkých ostatných do úvahy prichádzajúcich orgánov verejnej moci.

V nadväznosti na to ústavný súd dodáva, že povinnosť vyčerpania dostupných a účinných prostriedkov ochrany základných práv a slobôd, porušenie ktorých sťažovateľ pred ústavným súdom namieta, vyžaduje, aby sťažovateľ nielen konal v súlade s pravidlami, ktoré s uplatnením daného prostriedku súvisia, ale logicky zahrňuje tiež povinnosť, aby vyčerpal aj všetky iné bežne dostupné možnosti, ktoré sa mu v okolnostiach daného prípadu na dosiahnutie nápravy porušenia alebo ohrozenia jeho práv alebo slobôd zásahom orgánu verejnej moci ponúkajú. To znamená, že sťažovateľ musí vyvinúť aspoň minimálnu aktivitu, ktorej výsledkom môže byť odstránenie nepriaznivého stavu, v ktorom vidí porušenie svojich práv, a až v prípade, že by ani takýto postup nevedol k pozitívnemu obratu v danej veci, môže podať sťažnosť ústavnému súdu.

Nekonanie týmto spôsobom alebo chyba pri vyžadovanom postupe má za následok nesplnenie sťažovateľovej povinnosti vyčerpať dostupný prostriedok ochrany svojich práv alebo slobôd.

Z obsahu sťažnosti je zrejmé, že sťažovateľ označený účinný a dostupný prostriedok nápravy ním namietaného porušenia jeho práv v zmysle § 53 ods. 1 zákona o ústavnom súde nevyužil dostatočne.

Sťažovateľ disponoval v zmysle § 55 ods. 3 až 6 Trestného poriadku právnym prostriedkom, ktorým sa mohol na nadriadenom súde domáhať ochrany svojho práva

na urýchlené prerokovanie svojej sťažnosti z 1. apríla 2009. Tento právny prostriedok (sťažnosť pre nečinnosť podľa § 55 Trestného poriadku) bol sťažovateľovi priamo (bezprostredne) dostupný a ponúkal mu v okolnostiach daného prípadu rozumnú nádej na úspech – dosiahnutie nápravy vo vzťahu k ním namietanej nečinnosti okresného súdu. Sťažovateľ však nepreukázal, že by sa bol domáhal urýchlenu postupu okresného súdu na nadriadenom súde v označenej trestnej veci, ale priamo podal 23. apríla 2009 sťažnosť ústavnému súdu.

Na základe uvedeného a konštantnej judikatúry (napr. m. m. IV. ÚS 44/03, IV. ÚS 153/03, III. ÚS 155/07, IV. ÚS 175/08, III. ÚS 121/09) dospel ústavný súd k záveru, že sťažnosť sťažovateľa nie je prípustná pre nevyčerpanie dostupných a účinných právnych prostriedkov ochrany základných práv a slobôd, a preto po predbežnom prerokovaní podľa § 25 ods. 1 zákona o ústavnom súde rozhodol o jej odmietnutí pre neprípustnosť (§ 53 ods. 1 v spojení s § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde).

To však neznamená, že ústavný súd sa už v budúcnosti nebude môcť zaoberať prípadným porušením základného práva sťažovateľa podľa čl. 48 ods. 2 ústavy v uvedenej veci, avšak len pri splnení všetkých zákonných predpokladov a náležitostí návrhu na začatie konania pred ústavným súdom.

Na základe uvedených skutočností ústavný súd sťažnosť odmietol pre jej neprípustnosť (obdobne III. ÚS 3/08).

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 7. júla 2009